

Πρόλογος

Η παρουσία της εικόνας στις διεργασίες της αρχιτεκτονικής είναι μια βαθιά στο χρόνο ριζωμένη συνθήκη και αναπόσπαστο μέρος της λειτουργίας του αρχιτέκτονα διαχρονικά. Εξίσου παλιά, όμως, είναι και η ανάγκη της αρχιτεκτονικής και κατ' επέκταση των αρχιτεκτόνων να δραπειεύσουν από τα προκαθορισμένα όρια των διαστάσεων (μέχρι στιγμής) απεικονίσεων, είτε πρόκειται για τυπωμένα μέσα, είτε για τις δύο διαστάσεις της οθόνης, πάνω στην οποία προβάλλεται και σήμερα πια εξελίσσεται και διαμορφώνεται ένα τρισδιάστατο χωρικό μοντέλο.

Από αρχιτεκτονικές απεικονίσεις με οργισμένο πολιτικό λόγο και θυελλώδεις εγκεφαλικές περιδινήσεις μιας σειράς οξυδερκών δημιουργικά αρχιτεκτόνων μέχρι τις πρωτοποριακές, ενίοτε όμως ασαφείς, ψηφιακές αναζητήσεις μεγάλης μερίδας σύγχρονων αρχιτεκτόνων, αυτό που προβάλλει είναι μια ενισχυμένη απαίτηση της αρχιτεκτονικής. Πρόκειται για μια ιδιότυπη αξίωση που αφορά στη διεύρυνση του πεδίου δράσης και τη δραματική επέκταση της επικοινωνιακής εμβέλειάς της. Και μάλιστα η επέκταση αυτή μοιάζει να σχετίζεται με τομείς δράσης εκτός του μέχρι στιγμής κατεστημένου πεδίου αναφοράς, που όμως σήμερα αποτελούν προνομιακό χώρο έκφρασης για τους σχεδιαστές και δημιουργούς του χώρου.

Είναι ένας «χωρικός λόγος» που διαχειρίζεται φιλοδοξίες, όνειρα και πεποιθήσεις, που προσπαθεί να ανιχνεύσει και να ψηλαφίσει τις

ποιότητες και τις ιεραρχίες μιας πραγματικότητας, όχι μόνο αρχιτεκτονικής, που μοιάζει την ίδια στιγμή ομογενοποιημένη και διαρκώς ομογενοποιούμενη, αλλά ολοένα και περισσότερο πολυδιάστατη. Είναι ένας λόγος αυθάδης που παλεύει δραματικά να αποδείξει την ιδιαιτερότητά του πριν αυτή καταναλωθεί, επαναληφθεί και ακολούθως περάσει στην κατεστημένη πραγματεία. Ένα αγχωτικό, σχεδόν «εφηβικό», χωρικό, επικοινωνιακό και τελικά αρχιτεκτονικό ξέσπασμα, που στο βαθμό που μεθοδεύεται, στον ίδιο βαθμό μπορεί να αυτοαναιρεθεί.

Αυτό είναι το γενικότερο κλίμα, στο οποίο γράφτηκαν τα κεφάλαια αυτού του βιβλίου. Πρόκειται για μια συνοπτική συλλογή κειμένων, τα οποία καλύπτουν τις θεωρητικές αναζητήσεις του συγγραφέα γύρω από την αρχιτεκτονική κατά το διάστημα 2003-2010, και αποτελούν εκδοχές δημοσιευμένων άρθρων, εισηγήσεων, ανακοινώσεων σε συνέδρια και τμήματα κεφαλαίων της διδακτορικής διατριβής του γράφοντα. Συνειδητά δεν υπάρχει μια κεντρική κατευθυντήρια γραμμή, η οποία να διαιρέσει ερμηνευτικά το περιεχόμενο των κειμένων. Πλην, όμως, υπάρχει και είναι αντιληπτή μια συντονισμένη, υπόγεια ερευνητική ανησυχία, γύρω από ζητήματα της αρχιτεκτονικής της περιόδου αυτής. Η έρευνα αυτή επιχειρεί να διαγράψει ένα ευρύχωρο θεωρητικό πλαίσιο αναφοράς. Ζητήματα τοπικής ελληνικής ιδιομορφίας, οι εξελίξεις γύρω από τις διαρκώς μεταβαλλόμενες απόψεις και χωρικές εκδοχές του μοντερνισμού, η εκκωφαντική στιγμή-λάμψη των Ολλανδών αρχιτεκτόνων των δύο τελευταίων δεκαετιών του 20^{ού} αιώνα, ο αινιγματικός ρόλος της εικόνας στην αρχιτεκτονική, παρατηρήσεις για τις αρχιτεκτονικές εκδόσεις, αλλά και ένα σταθερό, συνεχές βλέμμα προς τις γεωμετρικά εντεινόμενες «επεκτάσεις» των σύγχρονων τεχνολογιών σχεδιασμού και των νέων προτύπων που αναδύονται, αποτελούν τα περιεχόμενα αυτής της έκδοσης.

ΣΥΝΕΚΔΟΧΕΣ

Πρόκειται για παράλληλες παρατηρήσεις και ερμηνείες πάνω στο χωρικό φαινόμενο της αρχιτεκτονικής πραγματικότητας, εκδοχές που αμφισβητούν, αλλά δεν λειτουργούν διαζευκτικά η μία με την άλλη. Εκδοχές, που έχουν μια περισσότερο συμπληρωματική σχέση μεταξύ τους. Συνεκδοχές, επομένως, μιας πολύπλοκης δημιουργικής έκφρασης και πρακτικής. Συνεκδοχές, που δεν επιχειρούν να δώσουν πειστικές απαντήσεις σε μια, ούτως ή άλλως, μεταβαλλόμενη συνθήκη, αλλά στο να φωτίσουν και να καταστήσουν ευδιάκριτα τα ερωτήματα που θέτει αυτή η συνεχής μεταβολή. Συνεκδοχές που φιλοδοξούν να δημιουργήσουν ένα θεωρητικό υπόστρωμα με διασταυρούμενους άξονες κριτικής αναφοράς, ικανό να τροφοδοτεί νέους, εκτενέστερους προβληματισμούς στους φοιτητές αρχιτεκτονικής.

Αναστάσιος Τέλλιος

